

AFSLUITING NKV EXPEDITIE ACADEMIE III IN KIRGIZIË

PROBEREN, AANPASSEN EN NOG EEN KEER PROBEREN

‘Hierna komen we op de topgraat. Nog één touwlengte.’ Ik hoor het mezelf keer op keer tegen Regien en Bas zeggen. ‘We zijn er echt bijna.’ Mijn horloge geeft een hoogte aan van 4730 meter, maar ik geloof dat ding niet. We móéten hoger zitten. We zijn al zo lang onderweg... Als we uren later in het pikdonker eindelijk de wand uitklimmen, lachen we door onze vermoeidheid heen. ‘We zijn niet meer in de Alpen!’ We zijn eindelijk op expeditie in Kirgizië. In de Min Teke-vallei om precies te zijn, een verscholen dal in het zuidwesten van het land, op de grens met Tadzjikistan.

Tekst Noor van der Veen Beeld Martin Platteschor

Op deze expeditie hebben wij ons de afgelopen drie jaar voorbereid met Expeditie Academie III. En we dachten alles aan te kunnen. Maar die eerste poging in de noordoostwand van een onbeklimmen berg van bijna 5300 meter loopt uit op een 27 uur durend klimspektakel. Het blijkt een voorbode van een belangrijke les, die we tijdens de expeditie nog meerdere keren gaan leren: buiten de Alpen, buiten de gebaande paden, gaan dingen vaker niet dan wel zoals je verwacht dat ze gaan. Een goede expeditieklimmer heeft het vermogen zich in het terrein aan te passen, plannen bij te stellen en het nog een keer te proberen.

Op naar het grote avontuur

We werkten er jaren naartoe, en opeens is het zover: familie en vrienden zwaaien ons uit op Schiphol en wij stappen op een vliegtuig richting Osh, de oudste stad van Kirgizië. Osh blijkt een stoffige megastad vol afbrokkelend Sovjetbeton. We zijn er nog geen 24 uur als we alweer richting de bergen vertrekken. Onderweg zit ik tegen het raam gedrukt en kijk ik mijn ogen uit. Eindeloze vlaktes vol grijs puin en dorre heuvels. Pas als de bergen opdoemen aan de horizon voel ik me weer een beetje thuis.

Met jeeps rijden we een steile onverharde bergweg op. Om de zoveel tijd gaat er een

Genieten op de graat, met de top van Pik Sindre in zicht

De eerste technische meters op Pik Sindre

Lijst van beklimmingen tijdens de expeditie

- Pik Sindre (werknaam Solo Silvan, ca. 5380 meter), noord-oostwand/oostgraaf, D/60°/4c, 700 meter
- Ak Too (5149), oostwand, AD
- Borborduk Çoku (4830 meter), westgraaf
- Pik Luis (5015 meter), noordwand, 70°/6c
- Muhz Teke (4948 meter)
- Hidden Peak (5170 meter), oostcouloir, Diagonale du Fou, TD-/A13/M4, 1000 meter
- Hidden Peak (5170 meter), noordwand/oostcouloir, Directe du Fou, TD+/A15/M4, 1000 meter
- Kalkwand, Meesters-Telkamp, 6b, 700 meter
- Kalkwand, Scharff, 6a, 400 meter
- Kalkwand, Zigzag into the night, 6a+, 800 meter
- Kalkrots achter BC, (F)Eline, 6a, 150 meter
- Kalkrots achter BC, Klittenband, 6a+, 100 meter
- Kalkrots achter BC, Ritsluiting, 6a+, 50 meter
- Kalkrots achter BC, Steenbokkenpoep, 5b, 200 meter
- Basecamp Tower (ca. 3250 meter), VI/5a, 150 meter
- Overkant dal (3850 meter), westwand, Vulture Nest, 6c, 300 meter

jeep stuk, hebben we een leuke band of moeten we de motor koelen. Maar als we eindelijk bovenaan de pas zijn zien we het voor het eerst: ons massief, de plek waar we de komende weken gaan klimmen, torent glanzend wit boven de bruine toppen uit. Na nog eens drie dagen lopen staan we er opeens middenin. We bouwen een basiskamp met geweldig zicht op Min Teke, de meest prominente piek rond de vallei. Ons thuis voor de komende vier weken.

Eerst even inkomen

We beginnen met een verkenningstocht. De vallei vertakt voorbij ons basiskamp in twee gletsjerkommen. We splitsen op om in beide valleien te kijken hoe de bergen erbij liggen en mogelijke klimroutes te scouten. Ook helpt een hooggelegen bivakplaats om alvast wat te wennen aan de hoogte. Het team dat het linkerdal verkent komt terug met foto's van een verborgen top

NA DIE VIER DAGEN LIJKT HET ALSOF WE EEN HEEL LEVEN VERDER ZIJN

die we niet eerder in expeditieverslagen zijn tegengekomen. Hidden Peak, de werknaam die we de berg geven, is voor ons een verrassing. Maar wel een hele mooie, met een duidelijke route door de noordoostwand via ijs en een groot sneeuwcouloir. In het rechterdal liggen ook een heleboel mooie projecten, hoewel de condities ook daar op het oog niet meevallen. Net als deze zomer in de Alpen, is het hier in Kirgizië hartstikke droog. Waar de foto's van eerdere expeditie naar dit gebied witte bergen met duidelijke ijslijnen tonen, kijken we nu naar grote grijze wanden, waar regelmatig enorme ladingen rots naar beneden komen zetten. Toch kunnen we ook hier een paar mooie doelen aanwijzen. We geven de bergen voor nu werknamen: Frendo Pijler (vanwege de gelijkheid met de pijler in Chamonix), Solo Silvan (vanwege de poging die de Zwitserse Silvan Schüpbach waagde op deze berg) en Voorgrondberg (uitleg lijkt me niet nodig).

Grote plannen

Na de verkenningstocht is het voor iedereen duidelijk wat hij of zij wil doen. Waar gaat je hart sneller van kloppen? Regien en ik vormen samen met Bas een touwgroep om een poging te doen op Hidden Peak, door het sneeuwcouloir. Dennis en Anniek hebben op de foto's een dunne ijslijn gezien en kiezen ervoor om deze meer directe lijn te proberen. Martin, Robert, Sjoerd en Court hebben direct een groot plan voor ogen en willen een route vinden naar de top van de Voorgrondberg en daarna door naar de top van Solo Silvan. Jeffrey en Michiel, beide fanatieke rotsklimmers, richten als eerste hun pijlen op de lange kalkwanden boven het basiskamp. Enthousiast zeggen we elkaar gedag en gaan we in verschillende groepen op pad.

Diagonale du fou

Na 96 uur zien we elkaar weer in het basiskamp. Na die vier dagen lijkt het alsof we een heel leven verder zijn. Vol verhalen keert iedereen terug. Verschillende verhalen, met één rode draad: gaandeweg werden de plannen bijgeschaafd en de doelen aangepast.

Zelf bivakkeerden we eerst 24 uur onder de wand om het slechte weer uit te zitten en brachten we daarna 27 uur in de noordoostwand van Hidden Peak door. De sneeuw bleek totaal ongebonden en nauwelijks door te komen, terwijl we toch zeker 600 hoogtemeters via het couloir wilden overbruggen. Het blanke ijs eronder was keihard en er leek geen einde aan de wand te komen. Om 9 uur 's avonds stonden we bovenaan de wand, maar niet op de top, die via een lange rotsgraaf te bereiken was. Zonder bivakspullen overnachten op 5000 meter was geen optie. De afdaling heeft daarna de hele nacht geduurd. Zeker 25

abalakovs moesten we indraaien, voordat we om half 6 's ochtends slaperig weer onderaan de wand stonden. We haalden de top van de berg niet, maar wel de top van een 1000 meter lange noordoostwand, en kwamen beneden met een gigantisch avontuur op zak. Het mooie aan het openen van een nieuwe route is dat je zelf mag beslissen waar hij ophoudt. Om toch nog een naam te geven aan ons avontuur noemen we de routes Diagonale du fou en Directe du fou.

Labyrint van ijs

Klimmen in Kirgizië is iets anders dan klimmen in de Alpen, merkten wij, maar ook Martin, Sjoerd, Robert en Court. Zij vonden via een spletendoelhof en een grimmige ijswal een route naar de top van de Voorgrondberg (die sindsdien de naam Borborduk Çoku draagt – Centrale Berg in het Kirgizisch), maar moesten de beklimming van Solo Silvan staken terwijl de top al in zicht was. Ongeacclimatiseerd was hun driedaagse uitputtingslag nog iets te hoog gegrepen. Toch besluiten we ook hier van de lessen en successen uit te gaan: een nieuwe route openen in een onbekend gebied gaat met vallen en opstaan. Als het makkelijk en snel moet, kun je beter in de Alpen blijven. En een simpele les: neem je bivakspullen altijd mee.

Contrasten

Tijdens het voorbereidingstraject heeft coach Bas er altijd op gehamerd: 'Expeditieklimmen gaat niet vanzelf. Factoren als het weer en de condities zijn van grote invloed op je succes en je moet je verwachtingen daarop aanpassen. Je krijgt niet altijd wat je wilt.' Een tweede wijsheid die hij vooraf meegaf: 'Neem genoeg boeken mee, want je zit de helft van de tijd in het basiskamp niets te doen.'

Ook daarin krijgt hij gelijk. Nadat je meer dan 24 uur in een steile wand hebt doorgebracht, en je jezelf na een kort nachtje terug naar basiskamp hebt gesleept, begeef je je daar opeens in het

Spelletjes spelen in het basiskamp

Anniek bakt brood met kok Rupia

paradijs. Het leven in het basiskamp kan bijna niet meer verschillen van het afzien in de wand. We lezen stapels boeken, spelen Rummikub, bouwen een enorme dam en zwembad in het beekje bij het basiskamp, en maken van een kampvuur en een klein tentje een heuse stoomcabine. Die contrasten zijn wat een expeditie zo'n bizarre ervaring maakt. Als we via de satelliettelefoon horen dat in het gebied waar wij zitten een grensconflict met Tadzjikistan is uitgebroken en honderdduizenden mensen zijn geëvacueerd, krijgt dat contrast een extra lading. We zitten er middenin, maar merken er zo hoog in de bergen helemaal niets van.

Bijschaven en opnieuw proberen

Het paradijselijke bestaan in het basiskamp laadt onze batterij helemaal op. Met de ervaringen van de eerste pogingen op zak maken we nieuwe aanvalsplannen. Regien en ik sluiten ons aan bij een tweede poging op Solo Silvan. Regien: 'Maar waar we op Hidden Peak het klokje rond klommen, plannen we nu vier kortere dagen voor de beklimming. Door onze tenten op 5000 meter op te zetten, hopen we deze keer wel de top te bereiken.'

Na anderhalve dag omhoogploeteren mogen we ons dan eindelijk inbinden voor het technische gedeelte van de berg. Wij zijn hier nog niet eerder geweest en de eerste ijswand ziet er lang en indrukwekkend uit. We smelten wat sneeuw op de winderige col, want in de ochtend was ons stromende beekje stijf bevroren.

Navigeren door de complexe ijswal blijkt tijdrovend

Foto Bas Visscher

WAT IS DE EXPEDITIE ACADEMIE?

De Expeditie Academie is een project van de NKBV en leidt jonge getalenteerde bergsporters op tot allround alpinisten die eerstbeklimmingen doen in ongebaand terrein. Het traject duurt twee jaar – deze lichting heeft er drie jaar over gedaan vanwege de corona-reisbeperkingen. De kroon op de opleiding is een expeditie naar een aansprekend doel. Dit jaar start de selectieprocedure voor een nieuwe lichting.

Scan de QR-code voor meer informatie over de opleiding, het team en eerder verschenen blogs.

Het team van Exepeditie Academie III bestaat uit Anniëk Verschuur, Dennis Hendriks, Jeffrey Meesters, Martin Platteschor, Michiel Telkamp, Noor van der Veen, Regien Winnubst, Robert Löwensteyn en Sjoerd Boersma. Zij werden opgeleid door coaches Boris Textor, Court Haegens, Bas Visscher en Niek de Jonge.

Maar net als je denkt een goed plan te hebben, loopt het alweer anders dan gepland. Ik voel me niet goed. Ook bij Robert slaat de hoogte opeens in op zijn lijf: hoofdpijn, misselijkheid. We koelen snel af door de harde wind en proberen een besluit te nemen. Wat is wijsheid? We hakken een knoop door. Robert en ik gaan samen naar beneden. Voor teleurstelling is weinig tijd. We verdelen het materiaal opnieuw en omhelzen elkaar.

Regien vertelt hieronder over het verdere verloop van de beklimming van Solo Silvan.

Warme kleuren, koude wind

Gestaag bewegen we ons in twee touwgroepen voort over de steile ijswand. Het ijs is redelijk hard, maar soms vinden we wat firn. We kunnen het gelukkig goed afzekeren met ijsboren. Met het laatste licht van de dag zetten we onze tentjes op op 5000 meter. We hebben prachtig uitzicht op de laatste technische punt die we de volgende dag willen beklimmen. Het rode licht van de zonsondergang laat alle bergen warm kleuren. Helaas is ook die harde wind weer opgestoken. Hoe zou het met de andere teams gaan? Wij houden ons nog even bezig met sneeuw smelten om genoeg eten en drinken binnen te krijgen. Het tentdoek klappert luid. Veel slaap krijgen we niet.

De volgende ochtend is het ijzig koud en waait de wind nog altijd hard. We besluiten een uurtje later te vertrekken, met hoop op betere omstandigheden. Ik ben blij als we eenmaal vertrekken, al dat wachten is niet goed voor de zenuwen. Kunnen we het wel? Hopelijk word ik niet ook hoogteziek. Ik ben misselijk. Gaan we het redden? Hoe zijn de condities? Is die rotspunt naar de top niet veel te compact? Eenmaal aan touw trek ik een diep spoor richting onze top. Ik kom in een ritme en voel me weer in m'n element. We klimmen het hoekje om en hebben zicht op een prachtige ijswand. Het welbekende 'nog één lengte' komt weer terug. De klim lijkt eindeloos te zijn, maar het is maar 200 meter. Als we eenmaal op de graat staan ben ik blij rotsen onder mijn handen te hebben en niet meer in mijn gordel te hoeven hangen.

Na al het ploeteren worden we beloond met een prachtige topgraat! Redelijk vaste rots en leuke technische pasjes. We klimmen spectaculair tussen twee torens door en daarna moeten we voorzichtig over een grote flake klimmen. Ik kijk omhoog en opeens zie ik Sjoerd op de compacte rotstop staan. Het is gelukt! Veel tijd om te genieten van het prachtige uitzicht is er niet. Het trekt volledig dicht en begint te sneeuwen. We dalen langs dezelfde route af en komen bij het laatste licht moe en tevreden terug bij onze tentjes.

De ijsval op de Borborduk Çoku

Succes en tegenslag

Het succes op Pik Sindre, zoals Solo Silvan uiteindelijk is genoemd, is voor ons allemaal een mooie bevestiging van het belang van je kunnen aanpassen en de waarde van iets opnieuw proberen als het de eerste keer niet lukt. Bovendien kan de gedwongen aanpassing van je plan, zoals bij Robert en mij, ook mooie nieuwe beklimmingen opleveren. Toen wij terugkwamen in een leeg basiskamp, omdat iedereen nog op de berg zat, besloten we een hit-and-runpoging (in één keer van het basiskamp naar de top) te wagen op Muhz Teke (4948 meter), een berg die mogelijk ook nog onbeklommen was. En met succes!

Contrasten zullen er altijd zijn. Zo keerden Bas, Dennis en Anniëk teleurgesteld terug van een poging op de noordgraaf van Pik Elephant, die te brokkelig en gevaarlijk bleek. Maar ze hadden het wél geprobeerd en de juiste afwegingen gemaakt om niet verder te gaan. En terwijl we al deze ervaringen met elkaar delen en verhalen vertellen over omdraaien en doorgaan, zien we door de verrekijker hoe Jeffrey en Michiel de top van de Frendo Pijler (nu Pik Luis gedoopt) bereiken. Vijf dagen zijn ze onderweg in plaats van vier. Een dag zonder eten, een ongepland bivak in de rotswand. Maar ze passen zich aan en doen het. ◀

ADVERTENTIE